

DET KONGELEGE
UTANRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 36

(2005–2006)

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor

*Tilråding frå Utanriksdepartementet av 16. desember 2005,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Stoltenberg II)*

1 Bakgrunn

Ved avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 vart europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor innlemma i EØS-avtala.

Ettersom gjennomføring av direktivet i norsk rett krev lovendring er det naudsynt med samtykke frå Stortinget til godkjenning av avgjerda i EØS-komiteen, i samsvar med § 26 andre leddet i Grunnlova.

Avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 og direktiv 2003/98/EF i uoffisiell norsk omsetjing følgjer som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmare om direktivet

Føremålet med direktivet er å leggje til rette for vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor gjennom å fastsetje minstereglar for vidarebruk. Direktivet er vedteke i medhald av artikkel 95 i EF-traktaten, som gjeld tiltak for å effektivisere den indre marknaden.

Direktivet skal sikre ein minste likskap mellom nasjonale reglar om vidarebruk av offentlege doku-

ment. Større intern likskap mellom dei nasjonale reglane skal hindre at konkurransen på den indre marknaden, særleg når det gjeld produkt og tenester, vert svekka. Direktivet er eit minimumsdirektiv, og medlemsstatane vert oppmoda om å gå lenger enn minsterammene dersom dette er mogleg, for å sikre best mogleg vidarebruk og verdiskaping på grunnlag av offentlege data.

Direktivet byggjer på eksisterande reglar om offentleg innsyn i nasjonal rett, og det vert ikkje stilt krav til at vidarebruk av dokument skal tillast. Vidarebruk tyder fysiske eller juridiske personars ikkje-kommersielle eller kommersielle bruk av dokument frå det offentlege, til eit anna føremål enn det opphavlege. I utgangspunktet gjeld direktivet for alle dokument som det offentlege har i si eige, men både visse typar dokument og visse sektorar er i utgangspunktet haldne utanfor, som t.d. forskning og utvikling, kulturinstitusjonar og allmennkringkastarar. Det går uttrykkjeleg fram av direktivet at det ikkje rører ved dei immaterielle rettane til tredjemenn (opphavsrettar) eller reglane om personvern.

Det er eit grunnprinsipp i direktivet at det ikkje skal skiljast mellom ulike aktørar som ønskjer å vidarebruke informasjon frå offentleg sektor. Dette inneber at førespurnader om vidarebruk

som kan jamførast, skal handsamast likt, og at avtaler som gjev nokre aktørar eksklusive avtaler (einerett) til å vidarebruke informasjon frå offentleg sektor, som hovudregel er forbodne.

Direktivet inneheld òg sakshandsamingsreglar som skal gjelde når det er tillate med vidarebruk, m.a. reglar om format og prinsipp for prising, sakshandsamingsfristar for handsaming av førespurnader om vidarebruk og reglar for grunngjeving ved avslag. Når det vert opna for vidarebruk, skal brukaren kunne få tilgang til informasjon i alle eksisterande format og språkversjonar, og informasjonen skal gjerast tilgjengeleg elektronisk dersom det er mogleg og føremålstenleg. Direktivet inneber òg at offentlege organ som driv på kommersielt grunnlag, må jamstellast med private aktørar når det gjeld tilgang til offentlege dokument.

3 Avgjerda i EØS-komiteen

EØS-komiteen tok 8. juli 2005 avgjerd om å endre vedlegg XI til EØS-avtala til å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/98/EF av 17. november 2003 om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor (avgjerd nr. 105/2005).

Avgjerda i EØS-komiteen inneheld ei innleiing og fire artiklar. I innleiinga vert det vist til EØS-avtala, særleg til artikkel 98, som gjer det mogleg å endre vedlegga til avtala ved avgjerd i EØS-komiteen.

Artikkel 1 slår fast at endringa i vedlegg XI skal gjerast ved at det vert teke inn eit nytt nr. 5k, der direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av opplysninngar frå offentleg sektor vert omtala.

Artikkel 2 slår fast at teksta til direktiv 2003/98/EF på islandsk og norsk, som vil verte kunngjord i EØS-tillegget til *Tidend for Den europeiske unionen*, skal vere gyldig.

Artikkel 3 slår fast at avgjerda tek til å gjelde 9. juli 2005, på det vilkåret at EØS-komiteen har motteke alle meldingar etter artikkel 103 nr. 1 i avtala.

Artikkel 4 slår fast at avgjerda skal kunngjorast i EØS-avdelinga av og EØS-tillegget til *Tidend for Den europeiske unionen*.

4 Tilhøvet til norsk rett

Direktivet gjer det naudsynt med visse endringar i norsk rett. Justisdepartementet har teke med gjennomføringa av direktivet i arbeidet med oppfølginga av NOU 2003: 30 «Ny offentlighetslov». Dei

lovendringane som er naudsynte for gjennomføringa av direktivet, er såleis vortne fremja i framlegget til ny offentleglov, jf. Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) Om lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova), som er fremja på nytt i Ot.prp. nr. 9 (2005-2006).

Som ei følgje av at direktivet vert innlemma i EØS-avtala, er det gjort framlegg om lovfesting av forbodet mot diskriminering mellom ulike aktørar når det gjeld vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, lovfesting av forbodet mot einerettsavtaler, innføring av rett til å krevje kopi av dokument i alle eksisterande format og språkversjonar og innføring av rett til å krevje elektronisk kopi dersom det er mogleg og føremålstenleg. Vidare vert det innført ei plikt til å opplyse om kven som er retts-havar når det vert gjeve tilgang til informasjon som det knyter seg immaterielle rettar til, og det vert innført eit øvre pristak når det vert gjeve tilgang til informasjon. Eventuelle standardlisensar for vidarebruk skal vere tilgjengelege i digitalt format og skal kunne handsamast elektronisk.

5 Administrative og økonomiske konsekvensar

Det er venta at direktivet vil få avgrensa økonomiske og administrative konsekvensar for det offentlege. Forbodet mot einerettsavtaler vil likevel få økonomiske og administrative konsekvensar for verksemdar som har einerettsavtaler med det offentlege i dag, og som eventuelt ikkje kan haldast ved lag. Dei reglane som innfører eit øvre pristak på offentleg informasjon, vil ikkje i seg sjølv endre den eksisterande prisingspraksisen.

6 Konklusjon og tilråding

Det ligg eit stort potensial for verdiskaping i vidarebruk av offentleg informasjon. Moderniseringsdepartementet vurderer det slik at ei innlemming av direktivet i EØS-avtala vil medverke til at informasjon frå offentleg sektor kan utnyttast betre. Dei endringane som følgjer av direktivet, vil leggje til rette for auka vidarebruk, særleg med tanke på bruk i nye verdiaukande tenester, og vil kunne føre til auka verdiskaping i økonomien.

Moderniseringsdepartementet tilrår at Noreg godkjenner avgjerda i EØS-komiteen om å innlemma direktivet i EØS-avtala. Utanriksdepartementet sluttar seg til dette.

Utanriksdepartementet

tilrår:

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor.

Vi **HARALD**, Noregs Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjere vedtak om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, i samsvar med eit vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor

I

Stortinget gjev samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor.

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om endring av vedlegg XI til EØS-avtalen (Telekommunikasjonstjenester)

EØS-KOMITEEN HAR –
under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og på følgende bakgrunn:

Avtalens vedlegg XI er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 39/2005 av 11. mars 2005¹.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/98/EF av 17. november 2003 om vidarebruk av opplysninger fra offentlig sektor², skal innlemmes i avtalen –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XI etter nr. 5j (europaparlaments- og rådsdirektiv 98/84/EF) skal nytt nr. 5k lyde:

«5k. **32003 L 0098:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/98/EF av 17. november 2003 om vidarebruk av opplysninger fra offentlig sektor (EUT L 345 av 31.12.2003, s. 90).»

¹ Ennå ikke kunngjort.

² EUT L 345 av 31.12.2003, s. 90.

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2003/98/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 9. juli 2005, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1³

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel, 8. juli 2005.

For EØS-komiteen

Formann

Prins Nikolaus von Liechtenstein

EØS-komiteens sekretærer

Ø. Hovdkinn

M. Brinkmann

³ Forfatningsrettslige krav angitt.

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/98/EF av 17. november 2003 om vidarebruk av informasjon fra offentlig sektor

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95, under henvisning til forslag fra Kommisjonen¹, under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité², under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen³, etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁴, og

ut fra følgende betraktninger:

1. I henhold til traktaten skal det opprettes et indre marked og et system som sikrer at konkurransen i det indre marked ikke vrís. Harmonisering av regler og praksis i medlemsstatene i forbindelse med bruken av informasjon fra offentlig sektor bidrar til at disse målene nås.
2. Utviklingen mot et informasjons- og kunnskapssamfunn påvirker livet til alle borgere i Fellesskapet, blant annet ved at de får tilgang til og mulighet for å tilegne seg kunnskap på nye måter.
3. Digitalt innhold spiller en viktig rolle i denne utviklingen. Innholdsproduksjon har i de senere år ført til en rask økning i antall arbeidsplasser, og tendensen fortsetter. De fleste av disse arbeidsplassene er skapt i små nystartede foretak.
4. Den offentlige sektor samler inn, framstiller, gjengir og formidler et bredt spekter av informasjon på mange områder, f.eks. informasjon om samfunnsmessige forhold, økonomi, geografi, værforhold, turisme, næringsliv, patentrettigheter og utdanning.
5. Et av hovedformålene med å opprette et indre marked er å skape vilkår som fremmer utviklingen av tjenester som omfatter hele Fellesska-

pet. Informasjon fra offentlig sektor er et viktig utgangsmateriale for produkter og tjenester med digitalt innhold, og vil bli en enda viktigere innholdskilde gjennom utviklingen av trådløse innholdstjenester. En bred tverrnasjonal geografisk dekning vil også være vesentlig i denne sammenhengen. Større muligheter for å viderebruke informasjon fra offentlig sektor bør blant annet gi europeiske foretak mulighet til å utnytte sitt potensial og bidra til økonomisk vekst og flere arbeidsplasser.

6. Det er betydelige forskjeller mellom medlemsstatenes regler og praksis med hensyn til utnyttelsen av informasjonskilder, noe som hindrer full utnyttelse av det økonomiske potensialet i denne viktige dokumentkilden. Offentlige myndigheters tradisjonelle praksis med hensyn til å utnytte informasjon fra offentlig sektor har også utviklet seg på svært forskjellige måter. Dette bør det tas hensyn til. Det bør derfor sikres et minimum av harmonisering av nasjonale regler og praksis for vidarebruk av dokumenter fra offentlig sektor i tilfeller der forskjeller i nasjonale forskrifter og praksis eller manglende klarhet er til hinder for et velfungerende indre marked og en tilfredsstillende utvikling av informasjonssamfunnet i Fellesskapet.
7. Uten et minimum av harmonisering på fellesskapsplan kan dessuten nasjonalt lovgivningsarbeid, som allerede er innledet i mange medlemsstater for å møte de teknologiske utfordringene, føre til enda mer betydelige forskjeller. Virkningen av slike forskjeller og usikkerhet med hensyn til lovgivningen vil få større betydning i takt med utviklingen av informasjonssamfunnet, som allerede har medført en sterk økning i tverrnasjonal vidarebruk av informasjon.
8. Det er behov for en allmenn ramme for vilkårene for vidarebruk av dokumenter fra offentlig sektor for å sikre rettferdige og avpassede vilkår uten forskjellsbehandling for vidarebruk av slik informasjon. Offentlige myndigheter samler inn, framstiller, gjengir og formidler doku-

¹ EFT C 227 E av 24.9.2002, s. 382.

² EUT C 85 av 8.4.2003, s. 25.

³ EUT C 73 av 26.3.2003, s. 38.

⁴ Europaparlamentsuttalelse av 12. februar 2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT), Rådets felles holdning av 26. mai 2003 (EUT C 159 E av 8.7.2003, s. 1) og europaparlamentets holdning av 25. september 2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 27. oktober 2003.

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor

menter for å ivareta sine offentlige oppgaver. Bruk av slike dokumenter av andre grunner anses som vidarebruk. Medlemsstatenes politikk kan gå vidare enn de minstestandardene som angis i dette direktiv, og dermed tillate mer omfattende vidarebruk.

9. Dette direktiv inneholder ingen forpliktelse til å tillate vidarebruk av dokumenter. Beslutningen om hvorvidt vidarebruk skal tillates skal fortsatt treffes av vedkommende medlemsstat eller offentlige myndighet. Dette direktiv bør få anvendelse på dokumenter som gjøres tilgjengelige for vidarebruk når offentlige myndigheter utsteder lisens til, selger, formidler, utveksler eller utleverer informasjon. For å unngå kryssubsidiering bør vidarebruk omfatte vidare bruk av dokumenter innenfor en slik myndighet, i forbindelse med virksomhet som ikke hører inn under dens offentlige oppgaver. Virksomhet som ikke hører inn under dens offentlige oppgaver vil vanligvis omfatte utlevering av dokumenter som framstilles og prissettes utelukkende på kommersielt grunnlag og i konkurranse med andre markedsdeltakere. Definisjonen av «dokument» skal ikke omfatte dataprogrammer. Direktivet bygger på de foreliggende tilgangsordningene i medlemsstatene og endrer ikke de nasjonale reglene for tilgang til dokumenter. Det får ikke anvendelse i tilfeller der borgere eller foretak i henhold til den relevante tilgangsordningen bare kan få utlevert et dokument dersom de kan godtgjøre en berettiget interesse. På fellesskapsplan anerkjennes det i artikkel 41 (rett til god forvaltning) og 42 i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter at alle borgere i Unionen og enhver fysisk eller juridisk person som er bosatt eller har sitt forretningskontor i en medlemsstat skal ha rett til tilgang til dokumenter fra Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen. Offentlige myndigheter bør oppmuntres til å gjøre sine dokumenter tilgjengelige for vidarebruk. Offentlige myndigheter bør fremme og oppmuntre til vidarebruk av dokumenter, herunder offisielle tekster av lovgivende og administrativ art i de tilfeller der vedkommende offentlige myndighet har rett til å godkjenne slik vidarebruk.
10. Definisjonene av «offentlig myndighet» og «offentligrettslig organ» er hentet fra direktivene om offentlig innkjøp (92/50/EØF⁵, 93/36/EØF⁶, 93/37/EØF⁷ og 98/4/EF⁸). Offentlige foretak omfattes ikke av disse definisjonene.

11. I dette direktiv fastsettes en allmenn definisjon av betegnelsen «dokument», i tråd med utviklingen i informasjonssamfunnet. Den omfatter enhver gjengivelse av handlinger, kjensgjerninger eller informasjon – og enhver samling av slike handlinger, kjensgjerninger eller slik informasjon – uansett medium (skrevet på papir, eller lagret elektronisk eller som et lydopptak, bildeopptak eller audiovisuelt opptak), som innehas av offentlige myndigheter. Et dokument som innehas av en offentlig myndighet, er et dokument som den offentlige myndighet har rett til å tillate vidarebruk av.
12. Fristen for å svare på anmodninger om vidarebruk bør være rimelig og i tråd med tilsvarende frister for å besvare anmodninger om tilgang til dokumentet i henhold til relevante tilgangsordninger. Rimelige frister i hele Unionen vil stimulere til at det skapes nye samlinger av informasjonsprodukter og -tjenester på felleseuropeisk plan. Når en anmodning om vidarebruk er innvilget, bør offentlige myndigheter gjøre dokumentene tilgjengelige innenfor et tidsrom som gjør det mulig å utnytte dokumentenes økonomiske potensial fullt ut. Dette er særlig viktig for innhold av dynamisk art (f.eks. trafikkopplysninger), der den økonomiske verdien avhenger av at det er umiddelbar tilgang til opplysningene og at de oppdateres regelmessig. Ved bruk av lisens kan det inngå i lisensvilkårene at dokumentene skal være tilgjengelige innen en viss frist.
13. Mulighetene for vidarebruk kan bedres gjennom en begrensning av behovet for å digitalisere papirbaserte dokumenter eller behandle digitale filer for å gjøre dem gjensidig kompatible. Offentlige myndigheter bør derfor gjøre dokumenter tilgjengelige i alle allerede foreliggende formater eller språkversjoner og, dersom det er mulig og hensiktsmessig, i elektronisk form. Offentlige myndigheter bør se velvillig på anmodninger om utdrag fra foreliggende dokumenter i tilfeller der det vil være enkelt å etterkomme anmodningen. Offentlige myndigheter bør imidlertid ikke være forpliktet til å framlegge et utdrag av et dokument dersom det ville medføre uforholdsmessig stor anstren-

⁵ EFT L 209 av 24.7.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/78/EF (EFT L 285 av 29.10.2001, s. 1).

⁶ EFT L 199 av 9.8.1993, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/78/EF.

⁷ EFT L 199 av 9.8.1993, s. 54. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/78/EF.

⁸ EFT L 101 av 1.4.1998, s. 1.

- gelse. For å gjøre vidarebruk enklere bør offentlige myndigheter gjøre sine dokumenter tilgjengelige i et format som, i den grad det er mulig og hensiktsmessig, ikke er avhengig av at en bestemt programvare brukes. I den grad det er mulig og hensiktsmessig bør offentlige myndigheter ta hensyn til mulighetene for vidarebruk av dokumenter av og for funksjonshemmede personer.
14. Dersom det kreves avgifter, bør den samlede inntekten ikke overskride de samlede kostnadene for innsamling, framstilling, gjengivelse og formidling av dokumenter, samt en rimelig kapitalforrentning, samtidig som det tas hensyn til eventuelle krav om at vedkommende offentlige myndighet skal være selvfinansierende. Framstilling omfatter å skape og å sette sammen, og formidling kan også omfatte brukerstøtte. Kostnadsdekning og en rimelig kapitalforrentning i samsvar med gjeldende regnskapsprinsipper og den relevante metoden for kostnadsberegning for vedkommende offentlige myndighet utgjør en øvre grense for avgiftene for å unngå for høye priser. De øvre grensene for avgifter som fastsettes i dette direktiv berører ikke medlemsstatenes eller offentlige myndigheters rett til å anvende lavere avgifter eller ikke anvende avgifter overhodet, og medlemsstatene bør oppmuntre offentlige myndigheter til å gjøre dokumenter tilgjengelige mot avgifter som ikke overskrider marginalkostnadene for å gjengi og formidle dokumentene.
 15. Det er en forutsetning for utviklingen av et informasjonsmarked i Fellesskapet at vilkårene for vidarebruk av dokumenter fra offentlig sektor er klare og tilgjengelige for allmennheten. De potensielle brukerne bør derfor gjøres tydelig oppmerksom på alle gjeldende vilkår for vidarebruk av dokumentene. Medlemsstatene bør, når det er relevant, oppmuntre til opprettelse av elektroniske registre over tilgjengelige dokumenter for å fremme og gjøre det lettere å anmode om vidarebruk. De som anmoder om å viderebruke dokumenter bør underrettes om tilgjengelig klageadgang i forbindelse med vedtak eller praksis som berører dem. Dette vil være særlig viktig for små og mellomstore foretak som ikke nødvendigvis er vant til å samhandle med andre medlemsstaters offentlige myndigheter og kjenner klageadgangen i den forbindelse.
 16. Offentliggjøring av alle allment tilgjengelige dokumenter fra offentlig sektor – ikke bare i forbindelse med den politiske prosessen, men også rettslige og forvaltningsmessige framgangsmåter – er et grunnleggende middel for å utvide retten til kunnskap, som er et grunnleggende demokratisk prinsipp. Denne målsettingen får anvendelse på institusjoner på alle plan, dvs. lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
 17. I noen tilfeller vil vidarebruk av dokumenter finne sted uten noen lisensavtale. I andre tilfeller vil det bli utstedt en lisens som fastsetter vilkår for lisenstakerens vidarebruk med hensyn til ansvar, riktig bruk av dokumenter, garanti for at de ikke endres, og kildeangivelse. Dersom offentlige myndigheter utsteder lisens for vidarebruk av dokumenter, bør lisensvilkårene være rettferdige og tydelige. Elektronisk tilgjengelige standardlisenser kan også spille en viktig rolle i denne forbindelse. Medlemsstatene bør derfor sørge for at standardlisenser er tilgjengelige.
 18. Dersom vedkommende myndighet beslutter at visse dokumenter ikke lenger skal være tilgjengelige for vidarebruk, eller at disse dokumentene ikke lenger skal ajourføres, skal den ved første anledning offentliggjøre disse beslutningene, om mulig i elektronisk form.
 19. Vilråene for vidarebruk bør ikke innebære forskjellsbehandling for tilsvarende kategorier av vidarebruk. Dette bør for eksempel ikke hindre vederlagsfri utveksling av informasjon mellom offentlige myndigheter når de utfører offentlige oppgaver, selv om andre parter må betale for vidarebruk av de samme dokumentene. Det bør heller ikke hindre at det vedtas en differensiert avgiftspolitik for kommersiell og ikke-kommersiell vidarebruk.
 20. Offentlige myndigheter bør respektere konkurransereglene når de fastsetter prinsippene for vidarebruk av dokumenter, og så langt mulig unngå eksklusivavtaler mellom dem selv og private partnere. For å yte en tjeneste av allmenn økonomisk interesse kan det imidlertid noen ganger være nødvendig med enerett til vidarebruk av visse dokumenter fra offentlig sektor. Dette kan være tilfellet dersom ingen kommersiell forlegger vil offentliggjøre opplysningene uten en slik enerett.
 21. Dette direktiv bør gjennomføres og anvendes i fullt samsvar med prinsippene om vern av personopplysninger i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁹.

⁹ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor

22. Tredjemanns immaterialrettigheter berøres ikke av dette direktiv. For å unngå tvil må det understrekes at betegnelsen «immaterialrettigheter» her bare omfatter opphavsrett og beslektede rettigheter (herunder sui generisrett). Dette direktiv får ikke anvendelse på dokumenter som omfattes av industriell eiendomsrett, f.eks. patenter, registrerte mønstre og varemerker. Direktivet berører ikke forekomsten av eller eiendomsretten til offentlige myndigheters immaterialrettigheter, og det begrenser ikke på noen måte utøvelsen av disse rettighetene ut over de grensene som er fastsatt i dette direktiv. De forpliktelsene dette direktiv pålegger bør få anvendelse bare i den grad de er forenlige med bestemmelsene i internasjonale avtaler om vern av immaterialrettigheter, særlig Bern-konvensjonen om vern av litterære og kunstneriske verk (Bern-konvensjonen) og avtalen om handelsrelaterte sider ved immaterialrettigheter (TRIPS-avtalen). Offentlige myndigheter bør imidlertid utøve sin opphavsrett på en måte som letter viderebruk av dokumenter.
23. Verktøy som hjelper potensielle brukere å finne dokumenter som er tilgjengelige for viderebruk og vilkårene for viderebruk kan gjøre det betydelig lettere å bruke dokumenter fra offentlig sektor på tvers av landegrensene. Medlemsstatene bør derfor sikre at det foreligger praktiske ordninger som hjelper brukere som forsøker å finne dokumenter som er tilgjengelige for viderebruk. Lister, helst elektronisk tilgjengelige, over de viktigste dokumentene (dokumenter som viderebrukes i stort omfang eller vil kunne viderebrukes i stort omfang), og nettportaler med lenker til desentraliserte lister over informasjonskilder er eksempler på slike praktiske ordninger.
24. Dette direktiv berører ikke europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF av 22. mai 2001 om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjons-samfunnet¹⁰ og europaparlaments- og rådsdirektiv 96/9/EF av 11. mars 1996 om rettslig vern av databaser¹¹. Det fastsetter vilkårene for offentlige myndigheters utøvelse av sine immaterialrettigheter i det indre informasjonsmarked når de tillater viderebruk av dokumenter.
25. Ettersom målene for det foreslåtte tiltaket, nemlig å gjøre det lettere å skape informasjonsprodukter og -tjenester som bygger på dokumenter fra offentlig sektor på fellesskapsplan, å

fremme en effektiv tverrnasjonal bruk av dokumenter fra offentlig sektor i private foretak for å skape verdikende informasjonsprodukter og -tjenester, og å begrense konkurransevridning på fellesskapsmarkedet, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og de derfor, fordi tiltaket virkelig omfatter og får virkninger i hele Fellesskapet, bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som omhandlet i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene. Dette direktiv bør føre til et minimum av harmonisering slik at ytterligere forskjeller mellom medlemsstatene unngås i forbindelse med viderebruk av dokumenter fra offentlig sektor —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Kapittel I

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1

Gjenstand og virkeområde

1. I dette direktiv fastsettes et minste sett av regler for viderebruk av dokumenter som innehas av offentlige myndigheter i medlemsstatene, og for hvordan slik viderebruk kan fremmes i praksis.
2. Dette direktiv får ikke anvendelse på:
 - a) dokumenter som stilles til rådighet uten at det omfattes av de offentlige oppgavene til de berørte offentlige myndighetene i henhold til lov eller andre bindende regler i medlemsstaten eller, i mangel av slike regler, som fastsatt i samsvar med vanlig administrativ praksis i vedkommende medlemsstat,
 - b) dokumenter som tredjemann har immaterialrettigheter til,
 - c) dokumenter som i henhold til tilgangsordningene i medlemsstatene ikke er tilgjengelige, blant annet av hensyn til:
 - vern av nasjonal sikkerhet (dvs. statens sikkerhet), forsvar eller offentlig sikkerhet,
 - fortrolig behandling av statistiske opplysninger eller forretningsopplysninger,
 - d) dokumenter som innehas av allmennkringkastere og deres datterforetak, og av andre organer og deres datterforetak, i forbindelse med utførelsen av en allmennkringkastingsoppgave,

¹⁰ EFT L 167 av 22.6.2001, s. 10.

¹¹ EFT L 77 av 27.3.1996, s. 20.

- e) dokumenter som innehas av utdannings- og forskningsvirksomheter, for eksempel skoler, universiteter, arkiver, biblioteker og forskningsinstitutter, herunder, der det er relevant, organisasjoner opprettet for å overføre forskningsresultater,
 - f) dokumenter som innehas av kulturinstitusjoner som museer, biblioteker, arkiver, orkestre, operascener, ballettscener og teatre.
3. Dette direktiv bygger på og berører ikke foreliggende tilgangsordninger i medlemsstatene. Dette direktiv får ikke anvendelse i tilfeller der borgere eller foretak i henhold til tilgangsordningen må godtgjøre en særlig interesse for å få tilgang til dokumentene.
 4. Dette direktiv opprettholder og berører på ingen måte nivået av personvern med hensyn til behandling av personopplysninger i henhold til bestemmelsene i fellesskapsretten og nasjonal lovgivning, og det endrer særlig ikke de forpliktelser og rettigheter som er fastsatt i direktiv 95/46/EF.
 5. Forpliktelsene som pålegges i henhold til dette direktiv skal få anvendelse bare i den grad de er forenlige med bestemmelsene i internasjonale avtaler om vern av immaterielle rettigheter, særlig Bern-konvensjonen og TRIPS-avtalen.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

1. «offentlig myndighet»: statlige, regionale eller lokale myndigheter, offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av én eller flere slike myndigheter eller offentligrettslige organer,
2. «offentligrettslig organ»: ethvert organ
 - a) som er opprettet særlig med det formål å oppfylle behov i allmennhetens interesse som ikke er av industriell eller kommersiell art, og
 - b) som er en juridisk person, og
 - c) som er finansiert hovedsakelig av statlige, regionale eller lokale myndigheter, eller andre offentligrettslige organer, eller som er underlagt slike organers administrative kontroll, eller som har et administrasjonsorgan, ledelsesorgan eller kontrollorgan der mer enn halvparten av medlemmene er utpekt av statlige, regionale eller lokale myndigheter eller andre offentligrettslige organer,
3. «dokument»:

- a) ethvert innhold, uansett medium (skrevet på papir, eller lagret elektronisk eller som et lydopptak, bildeopptak eller audiovisuelt opptak),
 - b) enhver del av et slikt innhold,
4. «viderebruk»: fysiske eller juridiske personers bruk av dokumenter som innehas av offentlige myndigheter, for andre kommersielle eller ikke-kommersielle formål enn det opprinnelige formålet i forbindelse med den offentlige oppgaven som dokumentene ble framstilt for. Utveksling av dokumenter mellom offentlige myndigheter som utelukkende skjer i forbindelse med deres offentlige oppgaver, skal ikke anses som viderebruk,

«personopplysninger»: opplysninger som definert i artikkel 2 bokstav a) i direktiv 95/46/EF.

Artikkel 3

Allment prinsipp

Når viderebruk av dokumenter som innehas av offentlige myndigheter er tillatt, skal medlemsstatene sikre at disse dokumentene kan viderebrukes for kommersielle eller ikke-kommersielle formål i samsvar med vilkårene fastsatt i kapittel III og IV. Dersom det er mulig, skal dokumentene gjøres tilgjengelige i elektronisk form.

Kapittel II

Anmodninger om viderebruk

Artikkel 4

Krav til behandlingen av anmodninger om viderebruk

1. Offentlige myndigheter skal, dersom det er mulig og hensiktsmessig, i elektronisk form, behandle anmodninger om viderebruk og gjøre dokumentene tilgjengelige for søkeren for viderebruk eller, dersom det kreves en lisens, utarbeide lisenstilbudet til søkeren innen en rimelig frist som tilsvarer fristene fastsatt for behandling av anmodninger om tilgang til dokumenter.
2. Dersom det ikke er fastsatt noen frister eller andre regler for utlevering av dokumenter, skal offentlige myndigheter behandle anmodningen og utlevere dokumentene som skal viderebrukes til søkeren eller, dersom det kreves en lisens, utarbeide lisenstilbudet til søkeren innen en frist på høyst 20 virkedager etter at anmodningen er mottatt. Denne fristen kan forlenges med 20 virkedager dersom en anmodning er omfattende eller komplisert. I slike tilfeller skal søkeren innen tre uker etter den før-

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2003/98/EF om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor

ste anmodningen underrettes om at behandlingen krever mer tid.

3. Ved et eventuelt avslag på anmodningen skal de offentlige myndighetene underrette søkeren om årsakene til avslaget på grunnlag av relevante bestemmelser i tilgangsordningen i vedkommende medlemsstat eller nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv, særlig artikkel 1 nr. 2 bokstav a), b) og c), eller artikkel 3. Dersom et avslag gis på grunnlag av artikkel 1 nr. 2 bokstav b), skal den offentlige myndigheten vise til den fysiske eller juridiske personen som er rettighetshaver, der denne er kjent, eller alternativt til lisensgiveren som den offentlige myndigheten har innhentet det relevante materialet fra.
4. Alle avslag skal inneholde en henvisning til klageadgangen i tilfelle søkeren ønsker å klage på vedtaket.
5. Offentlige myndigheter som omfattes av artikkel 1 nr. 2 bokstav d), e) og f) skal ikke være forpliktet til å oppfylle kravene i denne artikkel.

Kapittel III

Vilkår for vidarebruk

Artikkel 5

Tilgjengelige formater

1. Offentlige myndigheter bør gjøre sine dokumenter tilgjengelige i alle allerede foreliggende formater eller språkversjoner, og, dersom det er mulig og hensiktsmessig, i elektronisk form. Dette innebærer ikke at offentlige myndigheter er forpliktet til å framstille eller tilpasse dokumenter for å etterkomme anmodningen, og heller ikke til å framlegge utdrag fra dokumenter dersom dette ville medføre en uforholdsmessig stor anstrengelse og ikke bare et enkelt håndgrep.
2. Det kan ikke på grunnlag av dette direktiv kreves at offentlige myndigheter skal fortsette å framstille en viss type dokumenter med sikte på en privat eller offentlig organisasjons vidarebruk av slike dokumenter.

Artikkel 6

Avgiftsprinsipper

Dersom det kreves en avgift, skal den samlede inntekten fra utlevering og tillatelse til vidarebruk av dokumenter ikke overskride kostnadene for innsamling, framstilling, gjengivelse og formidling,

samt en rimelig kapitalforrentning. Avgiftene bør være kostnadsbaserte innenfor den relevante regnskapsperioden og beregnes i samsvar med gjeldende regnskapsprinsipper for de berørte offentlige myndigheter.

Artikkel 7

Innsyn

Vilkår og standardavgifter for vidarebruk av dokumenter som innehas av offentlige myndigheter skal fastsettes på forhånd og offentliggjøres, og når det er mulig og hensiktsmessig skal offentliggjøringen skje elektronisk. På anmodning skal den offentlige myndigheten angi beregningsgrunnlaget for den offentliggjorte avgiften. Vedkommende offentlige myndighet skal også angi hvilke faktorer som vil bli tatt hensyn til ved beregning av avgifter i atypiske tilfeller. Offentlige myndigheter skal sikre at de som anmoder om å vidarebruke dokumenter underrettes om klageadgang i forbindelse med vedtak eller praksis som berører dem.

Artikkel 8

Lisenser

1. Offentlige myndigheter kan tillate vidarebruk av dokumenter uten vilkår, eller de kan fastsette vilkår som omhandler relevante forhold, når det er hensiktsmessig gjennom en lisens. Disse vilkårene skal ikke legge unødvendige begrensninger på mulighetene for vidarebruk og skal ikke brukes for å begrense konkurranse.
2. I medlemsstater der lisenser brukes skal medlemsstatene sikre at standardlisenser for vidarebruk av dokumenter fra offentlig sektor som kan tilpasses til hver enkelt lisenssøknad, er tilgjengelige og kan behandles elektronisk. Medlemsstatene skal oppmuntre alle offentlige myndigheter til å bruke standardlisensene.

Artikkel 9

Praktiske ordninger

Medlemsstatene skal sikre at det foreligger praktiske ordninger som gjør det lettere å finne dokumenter som er tilgjengelige for vidarebruk, for eksempel lister, helst i elektronisk form, over de viktigste dokumentene, og nettportaler med lenker til desentraliserte lister over informasjonskilder.

*Kapittel IV***Likebehandling og rettferdig handel***Artikkel 10***Likebehandling**

1. Gjeldende vilkår for vidarebruk skal ikke inne-
bære forskjellsbehandling for tilsvarende kate-
gorier av vidarebruk.
2. Dersom dokumenter vidarebrukes av en offent-
lig myndighet som ledd i dens kommersielle
virksomhet som ikke hører inn under dens
offentlige oppgaver, skal de samme avgifter og
andre vilkår anvendes for utlevering av doku-
menter til denne virksomheten som til andre
brukere.

*Artikkel 11***Forbud mot eksklusivavtaler**

1. Alle potensielle markedsdeltakere skal ha mu-
lighet til å vidarebruke dokumenter, selv om en
eller flere markedsdeltakere allerede utnytter
verdiøkende produkter på grunnlag av disse
dokumentene. Kontrakter eller andre avtaler
mellom de offentlige myndighetene som inne-
har dokumentene og tredjemann skal ikke
medføre enerett.
2. Dersom imidlertid enerett er nødvendig for å
yte en tjeneste i allmennhetens interesse, skal
begrunnelsen for å tildele en slik enerett regel-
messig vurderes på nytt, og under alle omsten-
digheter hvert tredje år. Eksklusivavtaler som
inngås etter at dette direktiv har trådt i kraft,
skal være åpne for innsyn og offentliggjøres.
3. Foreliggende eksklusivavtaler som ikke oppfyl-
ler kravene til unntak i henhold til nr. 2, skal
opphøre ved kontraktens utløp eller under alle
omstendigheter senest 31. desember 2008.

*Kapittel V***Sluttbestemmelser***Artikkel 12***Gjennomføring**

Medlemsstatene skal innen 1. juli 2005 sette i kraft
de lover og forskrifter som er nødvendige for å

etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart
underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av
medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette
direktiv, eller det skal vises til direktivet når de
kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen
fastsettes av medlemsstatene.

*Artikkel 13***Ny vurdering**

1. Kommisjonen skal foreta en ny vurdering av an-
vendelsen av dette direktiv før 1. juli 2008 og
oversende resultatene av denne vurderingen,
sammen med eventuelle forslag til endring av
direktivet, til Europaparlamentet og Rådet.
2. Den nye vurderingen skal særlig rettes mot
dette direktivs virkeområde og virkninger, her-
under omfanget av økningen i vidarebruk av
dokumenter fra offentlig sektor, følgene av
avgiftsprinsippene og vidarebruken av offisielle
tekster av lovgivende og administrativ art, samt
ytterligere muligheter for å gjøre det indre mar-
ked mer velfungerende og fremme utviklingen
av den europeiske innholdsindustrien.

*Artikkel 14***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i
Den europeiske unions tidende.

*Artikkel 15***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 17. november 2003.

For Parlamentet

P. Cox

Formann

For Rådet

G. Alemanno

Formann

